

Obsah

Úvod	7
Emilčin život tak, jak šel (A. Bauerová)	9
Rozhovory	30
Články	47
Monografie	72
Výzkumná práce	75
Rukopis	82
Napsali a řekli o Emilii Strejčkové	84
Závěr	92
Poděkování	93
Přehled prací Emilie Strejčkové a dalších dokumentů	94
Přílohy	98
Příloha 1. Smuteční ohlédnutí, které napsala Eva Vavroušková pro Zpravodaj Společnosti pro trvale udržitelný život.	98
Příloha 2. Smuteční ohlédnutí, které napsal Jakub Moravec pro webové stránky Toulcova dvora.....	100
Příloha 3. Vzpomínka Jiřího Kulicha (smuteční řeč na pohřbu, publikováno v elektronickém časopisu Envigogika).	101
Příloha 4. Anglická verze článku E. Strejčkové Ochrana lidského mládeže přírodou.	104
Příloha 5. Nominace Emilie Strejčkové na státní vyznamenání ČR. (M. Haisová 2008).....	108
Příloha 6. Newsletter You can do it. (M. Haisová 2011)	109
O editorkách	110
Resumé	112
Summary	113
Zusammenfassung	114
Резюме	115
Resumo	117

Motto

Život je něco ohromujícího, něco, v čem se pohybuji, vznáším.

Něco, čeho jsem nepatrná, a přece důležitá součást.

Něco, co mě nutí, pudí, motivuje jednat tak,

abych byla ve shodě s tím, co bylo a je kolem mne i ve mně.

Ted' jsem zde, abych jako každý živočich do veledíla Života přispěla,

abych se svými geny spojila v jeho tvorbě minulé s budoucím

a také ono mimo mě s tím uvnitř.

Emilie Strejčková,

v rozhovoru pro časopis Krásná paní (2007)

Úvod

Emilčiným posláním bylo zpomalit stále se zvětšující odcizování dětí přírodnímu prostředí. Jejím životním krédem bylo nezadatelné právo každého dítěte na optimální rozvíjení všech jeho duševních i fyzických vloh. Genetická výbava lidí byla několik miliónů let určována hlavně v kontaktu s přírodou. Dnes žije nadpoloviční většina lidí ve městech, děti tráví většinu času v interiérech (domov, škola, kroužky, tělocvičny ad.), a to hlavně u monitorů počítačů, případně televize.

Emilka upozorňovala na to, že žádná zprostředkovaná informace (slovem, obrazem, písmem) nemůže být úplná. A ačkoli je člověk stále plně závislý na přírodě (vzduch, voda, půda ad.), zná dosud jen zlomek přírodních zákonitostí. Pro jedince samotného, společnost i přírodu je proto nezbytné, aby se děti co nejvíce učily přímo z přírody, bezprostřední zkušeností, učením se z přírodních dějů (tzv. informální učení). Nejlépe od nejranějšího věku v období imprintingu (trvalého vtiskování).

Emilka proto zasvětila svůj život ekologické výchově. Výsledkem mnohaletého bádání, pozorování, konkrétní práce i shromažďování řady vědeckých, filosofických a teoretických podkladů byly závěry, že jednostranný konzumní životní styl tlumí přirozenou vitalitu člověka a schopnost adekvátně zacházet se svým životním prostředím. Je to ke škodě nejen jedince samotného (psychické i fyzické zdravotní problémy, např. prudký nárůst alergií), ale také celé společnosti (asociální chování, patologické jevy, náklady na odstraňování škod, snižování kvality životního prostředí apod.), a přírody samé, která je stále více a více poškozována (ubývání kvalitního přírodního prostředí, snižování biodiverzity, narušování ekosystémů a jejich služeb pro člověka).

Ú v o d

Emilka byla velmi pracovitá a také, jak říká její manžel Jaromír, „prestižka“. Jejím heslem bylo: „Když něco nejde, tak to jít musí“. Od mládí byla jejím koníčkem příroda, vedla dětské kroužky, pořádala tábory, organizovala údržbu chráněných území. Prováděla různé průzkumy mezi dětmi a rodiči. Svoje poznatky publikovala v časopisech NIKA, Naší přírodou, Životné prostredie, v různých novinových článcích a sbornících.

S neuvěřitelnou energií bojovala za prosazení ekologické výchovy ve státních institucích – nebála se mluvit s ministry, náměstkyněmi, řediteli, úředníky. Byla pověstná svým jasným tahem na branku a neustálým tlakem na posun v této oblasti. Spolupracovala také s řadou lidí v praxi a významnými vědci, např. s MUDr. Františkem Koukolíkem, DrSc.

Její asi největším viditelným pomníkem zůstane vybudování Ekologického centra (dnes Středisko ekologické výchovy) hlavního města Prahy v Toulcově dvoře. Odkaz Emilky Strejčkové je však mnohem větší a měl by být dále rozvíjen.